

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 7. GÜVENLİ SÜRÜŞ

ETKİNLİK: 7.1. GENEL OLARAK GÜVENLİ SÜRÜŞ

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birlięi tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birlięi'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birlięi ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 7. Güvenli Sürüş öğretim modülü (A.3.8.)
Faaliyet adı	Etkinlik 1. Genel olarak güvenli sürüş kuralları (Etkinlik 7.1)
Faaliyet özeti	Bu faaliyette sürücülere güvenli sürüşün ne olduğu, önemi ve bu kapsamda yapılması gerekenler ile beraber sürücülük davranışlarını anlatılmıştır. Sürücülerin güvenli sürüş için hazırbulunuşluk durumları, güvenli sürüşte; araç, insan ve çevre faktörünün nasıl değerlendirileceği bu öğretim etkinliğinin hedefleri arasındadır.
Konular	Bu etkinlikte aşağıdaki konular ele alınmıştır. 7. Güvenli Sürüş 7.1. Genel olarak güvenli sürüş kuralları 7.1.1. Güvenli sürüş 7.1.2. Genel güvenli sürüş kuralları 7.1.3. Güvenli sürüş becerisi için ön şartlar 7.1.4. Güvenli sürüşte üç faktör 7.1.4.1. Güvenli sürüşte insan 7.1.4.2. Güvenli sürüşte araç 7.1.4.3. Güvenli sürüşte çevre
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of Activity)

7. Güvenli Sürüş

7.1. Genel olarak güvenli sürüş kuralları

7.1.1. Güvenli sürüş

Sürücünün aracı trafik kurallarına ve adabına uygun şekilde kullanarak kendi can ve mal güvenliği ile diğer yol kullanıcılarının güvenliğini tehlikeye atmadan yol, hava, trafik ve araç koşullarına göre gerekli ve doğru davranışı göstererek aracını dikkatli kullanmasıdır.

7.1.2. Genel güvenli sürüş kuralları

Sürücünün genel trafik kurallarına uymasının yanında;

- Aracın tüm fonksiyonlarını eksiksiz bilmesi,
- Aracın bakımlarının zamanında yapılması,
- Sürüşten önce emniyet kemerinin takılması,
- Koltuk ayarının sürüş için doğru ayarlanması,
- Direksiyonun doğru tutulması,
- Direksiyon çevirme tekniğinin doğru yapılması,
- Aynaların doğru ayarlanması,
- Sürücünün her an dikkatli olması,
- Sürücünün trafik kurallarını çok iyi bilmesi,
- Sürücünün hız kurallarına uyması,
- Sürücünün her türlü hava şartlarına göre araç kullanma becerisine sahip olması,
- Sürücünün her türlü yol şartlarına göre araç kullanma becerisine sahip olması,
- Yola çıkmadan önce sürüş ve mola sürelerinin planlanması,
- Yola çıkmadan önce daha güvenli yolların ve güzergâhların planlanması,

gerekmektedir.

7.1.3. Güvenli sürüş becerisi için ön şartlar

Sürücünün güvenli sürüş becerisi için sahip olması gereken ön şartlar;

- Sürücünün psikolojik ve fiziksel olarak sürüşe hazır olması

Resim 1

Sürücü sürüş öncesinde iyi dinlenmiş, fiziksel ve psikolojik olarak kendini sürüşe hazırlamış olmalıdır. Sürüş öncesinde alkol ve uyarıcı madde ile uyku ilacı gibi maddeler kullanmamış olmalıdır. Yorgun, uykusuz hissedildiği durumlarda, yiyecek-içecek tüketmek yerine mola verilmeli ve dinlenilmelidir.

- Trafik kurallarına ve trafik adabına uyma bilinci

Sürücünün saygı, empati, sabır ve dikkat gibi becerileri güvenli sürüş için çok önemlidir. Sürücülerin birbirlerine gösterdikleri anlayış ve saygının hissedilir olması trafikteki zorluğu ve stresi azaltacaktır, tersi davranışlar ise trafiği daha çekilmesi zor ve daha stresli hale sokacaktır.

Resim 2

- Trafikte risklerin değerlendirilmesi

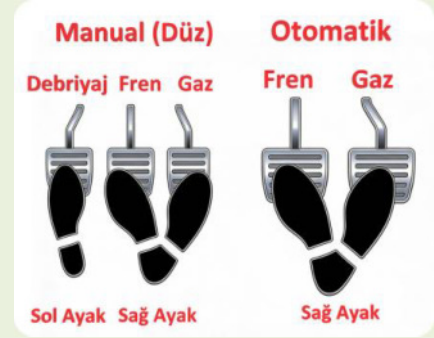
Resim 3

Güvenli sürüşün en önemli bileşenlerinden biri de tehlikeleri sezerek risk analizi yapmak ve doğru kararlar verebilmektir. Trafikte tehlikeli alanları ve tehlike oluşabilecek durumları önceden görmek ve ona göre tedbir almak kaza riskini azaltacaktır.

- Psikomotor davranışlarının önemi

Psikomotor davranışlar düşünmeden gerçekleştirilen davranışlardır. Psikomotor beceriler yaşa göre azalma eğilimlidir. Eğitim, alıştırma ve egzersizler bu becerilerin gelişimini sağlar. Psikomotor becerisinin gerilememesi için araç kullanmaya uzun süre ara verilmemelidir.

Resim 4

- Güvenli yolun seçimi ve güzergâh planlaması

Resim 5

Özellikle uzun yolculuklarda oto yollar ve ücretli yolların tercih edilmesi sürücünün daha az yorulmasını sağlar. Bunun dışında; dar yollar, gece yolculuğu, görüş açısının kısıllığı, yoğun trafik, sürücülerin gergin, sinirli veya öfkeli olmalarına neden olur. Yolculuktan önce trafik yoğunluğu ve hava şartları da göz önünde bulundurularak gideceğimiz güzergâhı planlamamız güvenli sürüş için çok önemlidir. Bu basit planlama ile yolculuk daha kısa ve daha güvenli olacaktır.

7.1.4. Güvenli sürüşte üç faktör

Güvenli sürüş insan, araç ve çevre den oluşur. Şimdi bu başlıkları ele alalım.

- Güvenli sürüşte insan
- Güvenli sürüşte araç
- Güvenli sürüşte çevre

7.1.4.1. Güvenli sürüşte insan

Güvenli sürüşün bileşkesi insan, karayolunda, sürücü, yolcu, yaya ve denetçi olarak birçok rolde bulunmaktadır. Bu bakımdan güvenli sürüşün sağlanmasında en önemli faktör insandır. Güvenli bir sürüş için sürücü becerileri, bilgisi ve yetenekleri azami önemli bir konudur. Güvenli araç kullanmada dikkat, konsantrasyon iyi düşünüp doğru karar verme, tehlikeyi tahmin ederek kaza riskini azaltma insanın elinde olan faktörlerdir. Güvenli sürüş, öngörülü araç kullanmaktır. Güvenli sürüşte insan faktörü iyi geliştirilir ise kaza riskleri çok büyük ölçüde azalmış olacaktır.

İnsanın gelişimini etkileyen **zihinsel beceriler** ve **psikomotor becerileri** aşağıda ele alalım;

- **Zihinsel beceriler:** Zihinsel yetenekler insanda, bilgi ve bilinçaltında beynimiz, aklımız ve içgüdülerimiz ile geliştirdiğimiz yeteneklerdir. Bu yetenekler tüm öğrenme süreçlerinde olduğu gibi gelişir veya körelebilir. Sürüş becerilerini etkileyen zihinsel faktörleri aşağıdaki başlıklar ile ele alalım.
- **Dikkat ve Konsantrasyon:** Sürüş sırasında oluşabilecek değişikliklere dikkat etmemize izin verir. Riskleri ve tehlikeleri sezmemizi yardım eder.
- **Algı:** Sürüşümüz sırasında gördüğümüz veya hissettiğimiz olayları ya da durumları anlamamızı ve yorumlamamızı sağlar.
- **Hafıza:** Belirlenmiş bir yere ulaşmak için yol tariflerini hatırlamak gibi, sürüş için ilgili bilgileri kurtarmamızı sağlar.
- **Muhakame ve akıl yürütme:** Karşılaştığımız olay ve durumların sonuçlarını görmemizi veya olasılıkları tahmin etmemizi sağlar, önceki öğrenmelerimizle karşılaştırarak sonuçlar çıkarabiliriz.
- **Problem Çözme:** Daha önce karşılaştığımız sorun veya problemlere yönelik çözüm önerileri geliştirebiliriz.
- **Karar Verme:** Karşılaştığımız sorun veya problemlere yönelik çeşitli davranışlar arasından en doğrusunu seçebilme ve uygulama yeteneğidir.
- **Psiko-motor yetenekler:** Güvenli sürüşü etkileyen psikomotor davranışların bileşenlerini şu şekilde sıralayabiliriz.
- **Tepki hızı:** Tepki hızı bir durum veya olay karşısında el veya ayağımızın hızlı bir şekilde harekete geçme yeteneğidir. Ani fren gibi durumlarda ayağımızın hızlı frene basması gibi bir durum bu yeteneğimizin geliştiğini gösterir.
- **İki el koordinasyonu:** Bazı insanlar aynı anda iki elini farklı işlerde kullanamazlar, ya da hem eli hemde ayağını aynı anda farklı işler yaparken zorlanabilirler. İki el koordinasyonunun insanda gelişmemiş olması önemli bir güvenlik riskidir. Bu durumda olan sürücüler el ayak koordinasyonunu geliştirici egzersizler, alıştırmalar yapmalıdırlar.
- **El, ayak, göz koordinasyonu:** Eller, ayaklar ve gözlerin eş zamanlı kullanımını gerektiren aktiviteler yapabilme kabiliyetidir. Gözlerimize ulaşan uyarana göre, ellerimizi yönlendirmemiz gerekir.
- **Takip yeteneği:** Takip edilen aracı geçmek istenildiğinde, manevra için uygun olup-olmadığı, aracın, performansının geçme için yeterli olduğunun, yolun, görüşün ve diğer araçların sollama için yeterli mesafeye sahip olduğunu bilme kabiliyetidir.
- **Güvenli sürüşü olumsuz etkileyen davranışlar**

Güvenli sürüşü olumsuz etkileyen davranışları ele alacak olursak;

- Dalgınlık ve dikkat dağınıklığı
- Unutkanlık
- Yorgunluk
- Yaşlılıktan kaynaklı zihinsel veya psikolojik becerilerde azalma
- Hastalık veya ilaç kullanılması
- Görme bozukluğu veya görüş kaybı gibi durumlar güvenliği sürüşü olumsuz yönde etkiler.

7.1.4.2. Güvenli sürüşte araç

Güvenli bir sürüş için aracın hazır bulunması önemlidir. Araç bakımlarının düzenli yapılması güvenli sürüşte çok önemlidir. Aracımız ile ilgili gerekli kontrolleri yapmakta yine insan olarak bize düşmektedir. Aracımızı kullanmadan önce aşağıdaki durumları gözden geçirmeliyiz.

- Aracın günlük, aylık, yıllık ve km bakımlarının zamanında yapılmış olması,
- Mevsime göre doğru lastik seçimi,
- Lastik hava basıncının ve diş derinliğinin doğru ölçüde olması,
- Araç aydınlatma ve diğer ışıkların çalışır durumda olması,
- Camların temiz olması,
- Araç içinde bulunan eşyaların doğru yerleştirilmesi,
- Aşınmış cam silecek lastiklerinin değiştirilmiş olması,
- Cam silecek sisteminin çalışır durumda olması,

7.2.4.1. Güvenli sürüşte çevre

Güvenli sürüşte çevre, insan ve araç dışında kalan yol, trafik, iklim koşulları ve zamanı kapsamaktadır. Hava durumundan mevsimlere, günün farklı saatlerine, yolun fiziki özelliklerinden yoldaki trafik sıkışıklığına kadar birçok özellik çevre içinde değerlendirilebilir.

Güvenli bir sürüş için çevre faktörü içinde sayılan bazı kavramları şunlardır;

- **Yol türleri:** Köprüler, tüneller, demiryolları, yaya geçitleri, yol yapım alanları, virajlar, rampalar, kavşaklar, yolun genişliği veya darlığı gibi etkenlerdir.
- **Trafik:** Trafik düzenlemesi, işaretler, levhalar, ışıklar, diğer araçlar, yayalar, yoğunluk trafiği oluşturmaktadır.
- **Hava iklim koşulları:** Sis, yağmur, rüzgar, kar gibi durumlar hava ve iklim koşullarını oluşturmaktadır.
- **Zaman:** Gece, gündüz ve güneşin durumunu kapsamaktadır.

Resim 6

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdaki şartların hazırlanması önerilmektedir.

- Kursiyerler tarafından anlaşılır, açık ve kısa soru metinleri hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile yalnız 1 doğru olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri yansıtmalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1. Aşağıdaklerden hangisi güvenli sürüşte çevre faktörleri arasındadır?

- A. Göstergelerin kontrolü
- B. Hava koşulları
- C. Yayalar
- D. Aynalar

2. Aşağıdakilerden hangisi güvenli sürüşte en önemli etmendir?

- A. İnsan
- B. Araç
- C. Yol
- D. İklim

3. İyi bir sürücü olmakla ilgili aşağıdaklerden hangi ifade kesinlikle doğrudur?

- A. İyi sürücüler yoğun trafikte dahi seri ve hızlı araç kullanabilir.
- B. İyi sürücüler gerek gördüklerinde risk alabilirler.
- C. İyi sürücü olmak yorulmadan uzun süre araç kullanabilmeyi gerektirir.
- D. İyi sürücü olmak yetenek değildir, önemli olan kurallara uymaktır.

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

4. Aşağıdakilerden hangisi güvenli sürüş açısından bir sürücü tarafından yapılması gereken kontroller arasından değildir?

- A. İkaz ışıkların ve lambaların kontrolü
- B. Göstergelerin kontrolü
- C. Lastiklerin kontrolü
- D. Fren balataları kontrolü

5. Aşağıdakilerden hangisi sürücü davranışını etkileyen faktörlerden değildir?

- A. Yol Tercihi
- B. Unutkanlık
- C. Yorgunluk
- D. Dalgınlık

Cevap Anahtarı

1 – B / 2 – A / 3 – D / 4 – D / 5 – A / Her soru 20 puan; toplam 100 puan.

Öz değerlendirme

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç katılmıyorum	2 = Katılmıyorum	3 = Kararsızım	4 = Katılıyorum	5 = Tamamen katılıyorum
----------------------	------------------	----------------	-----------------	-------------------------

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Güvenli sürüş kurallarını anlıyorum	☐	☐	☐	☐	☐
2. Güvenli bir sürüş öncesi yapmam gereken kontrolleri biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
3. Güvenli sürüşte insan, çevre ve araç faktöründen kaynaklı riskleri anlıyorum	☐	☐	☐	☐	☐
4. Güvenli bir sürüş için insan da geliştirilmesi gereken becerileri kavradım.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Direksiyon ve koltuk ayarı yapılırken nelere dikkat edildiğini biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.